

Maitoyrittäjän faktapaketti

Mahtava suomalainen maito ja maitoyrittäjä esille!

Maitovaltuuskunta

Maitohygienialiitto

Suomen Meijeriyhdistys

JaMeLi Jalostusmeijerien Liitto ry

PRO
Agria

Hyvä maitoyrittäjä!

*Tässä on juuri sinulle tehty **Maitoyrittäjän faktapaketti**, jonka olemme koonneet helpottamaan ja tukemaan viestintääsi.*

Yhteinen tavoitteemme on lisätä kuluttajan ymmärrystä maaseudun elinkeinosta, tavoitteistamme sekä maidosta osana ruokakulttuuriamme. Tähän pakettiin olemme keränneet faktoja, joista on puhuttu liian vähän ja joista monilla kuluttajilla on jopa väärää tietoa. Keskitymme tässä faktapaketissa asioihin, joista on mitattuja ja tutkittuja tuloksia. Uusia tutkimuksia tehdään koko ajan ja tulokset tarkentuvat. Osa faktapaketin aiheista vaatii jatkossa yksittäisten somepäivitysten lisäksi koko alan yhteistä viestintää. Siihen me Maitoyrittäjät ry:ssä tartumme.

*Apua sometyöhön löydät myös **Maitoyrittäjän someviestinnän työkalupakista**, josta löydät vinkkejä niin aloittelijalle kuin konkarille sekä paljon tietoa, ideoita sekä kokemuksia somettavilta maitoyrittäjiltä.*

Näitä tieto- ja koulutuspaketteja hyödyntäen voimme yhteisvoimin jakaa tietoa työstämme, kehityshankkeistamme ja tuotteistamme, joista saamme olemme ylpeitä!

Henna

Toiminnanjohtaja / Maitoyrittäjät ry

Paketti on koottu yhteistyössä ruokaviestintään erikoistuneen Kuule Oy:n kanssa marraskuussa 2019.

Somen tekeminen ottaa helposti aikaa. Äkkiseltään sitä ajattelee, että miksi ihmeessä haalia itselleen lisätyötä, josta ei edes makseta.

mutta

*Nyt on tärkeämpää kuin koskaan, että kuluttaja ymmärtää suomalaista ruokaketjua, pääsee lähelle maitoyrittäjää ja hänen arkeaan, näkee millaista osaamista, kehitystyötä ja eläimistä välittämistä meidän maitotiloilta löytyy. **Se, että meitä arvostetaan ammattiryhmänä, sataa meidän omaan laariin.** Se auttaa jaksamaan päivästä toiseen ja hyödyttää tulevaisuudessa myös taloudellisesti.*

Vain me osaamme kertoa millaisella taidolla, tinkimättömyydellä ja sydämellä täällä työtä teemme. Some on tähän mahtava väline ja nyt meillä on siihen hyvät työkalut.

Annetaan siis somen laulaa ja otetaan ohjat omiin käsiimme!

Juha

Maitoyrittäjät ry:n hallituksen puheenjohtaja

Faktopaketin sisältö:

1. Faktat lyhyesti, diat 4 - 9
2. Kohti 2035 – yhdessä, diat 10 - 19
3. Mistä meidän pitää puhua yhdessä? diat 20 - 33
Kahdeksan asiaa, joista pitää kertoa kuluttajille enemmän
4. Taustapaketti, diat 34 - 85
 - *Historia*
 - *Suomalainen maito yrittäjä*
 - *Suomi maidontuottajana*
 - *Suomalainen ruokakulttuuri, kuluttaja ja maitotuotteet*
 - *Maito ja ravitsemus*
 - *Maito ja kestävä kehitys*
 - *Eläinten hyvinvointi*

Idea ja näkökulma
kuluttajaviestintään

Faktapaketti

1. Faktat lyhyesti

Miten viestimme?

Emme lisää vastakkainasettelua.

Korostamme asioita, joissa olemme samalla puolella ja yhteisvoimin nostamme todelliset faktat esiin.

Tuomme esiin myös asiat, joissa olemme jatkuvan parantamisen tiellä.

Katse kohti tulevaisuutta.

"Se, mikä teille on tärkeää,
on myös meille tärkeää."

Samaa mieltä ollaan siitä, että ...

Tulevaisuuden ruoan pitää olla sekä maukasta, puhdasta, vastuullista, ravitsevaa, terveellistä ja ilmastoystävällistä

1. Eläinten hyvinvoinnista pidettävä huolta
2. Kuluttajan pitää saada tietää, mitä syö
3. Ruokaturvasta on huolehdittava
4. Yksilön valintoja pitää kunnioittaa
5. Kasvisten käyttöä pitää lisätä
6. Tuottajan, joka tekee työtä taidolla ja sydämellä, pitää saada arvostuksensa ja palkkansa
7. Ruokajärjestelmän muutoksessa huomioitava oikeudenmukaisuus
8. Ilmastonmuutos on vakava asia ja eikä kukaan voi sysätä vastuutaan toiselle. Siksi jokainen vastuullinen osallistuu ilmastotalkoisiin

Tärkeimmät faktat lyhyesti 1/3

- Suomi hiilineutraali vuonna 2035 (Valtioneuvosto)
<https://valtioneuvosto.fi/rinteen-hallitus/hallitusohjelma/hiilineutraali-ja-luonnon-monimuotoisuuden-turvaava-suomi>
- Maatalouden tavoitteena on hiilineutraali ruoka ja kasvavat hiilinielut 2030 (MTK)
https://www.mtk.fi/documents/20143/620803/MTK_ilmasto-ohjelma_net.pdf/e7db1b01-6afa-1416-8162-0b81ffc73949
- Kohti hiilineutraalia maitoa. Nyt tehdään työtä, jolla maidon hiilijalanjälki nollataan?
1) <https://www.valio.fi/yritys/artikkelit/miten-maidon-hiilijalanjalki-nollataan/>
2) <https://www.arla.fi/yritys/medialle/2019/pressrelease/arla-nollaa-maidon-hiilijalanjaeljen-askel-kerrallaan-kaikilla-arla-suomen-maitotiloilla-kartoitetaan-ilmastovaikutukset-ensi-vuonna-2942601/>
- Nurmiruokinnan ja veden riittävyyden vuoksi Suomessa on järkevää kehittää maidon ja lihan tuotantoa yhä paremmaksi, sekä suomalaisia että vientiä varten (MTT)
<https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/mtt/mtt/esittely/toimipaikat/ruukki/Tietopankki>
- Ilmastonmuutos on vakava ja globaali ongelma. Maatalouden ratkaisut ovat lokaaleja. (Kaisa Karttunen, Ruokitaan edes itsemme, e2) <https://e2.fi/publication/49>

Tärkeimmät faktat lyhyesti 2/3

- Ilmastonmuutos on vakava ja globaali ongelma. Maatalouden ratkaisut ovat lokaaleja. Ilmastonmuutoksen hillinnässä tärkeintä on fossiilisen energian käytön vähennys (Petteri Taalas) <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/metsa/artikkeli-1.540349>
- Maidontuotantomme vastuullisuus on maailman parasta monella mittarilla (Luke) https://www.luke.fi/wp-content/uploads/2019/08/Roitto-M-KILPA2020_seminaari_elo2019.pdf
- Suomalaisen naudan hyvinvoinnissa käytössä ainutlaatuinen terveydenhuoltojärjestelmä <https://www.ett.fi/nauta/hyvinvointi/>
- Suomessa eläimet ovat tilastojen mukaan maailman terveimpiä, hyvinvoinnista huolehditaan ja maito maailman puhtainta. Silti parannettavaa on koko ajan. <https://www.valio.fi/vastuullisuus/elainten-hyvinvointi/>
<https://www.arla.fi/yrittys/maidontuotanto/lehmien-hyvinvointi/>
- Terveydenhuollon piirissä mukana 92 % lehmistä <https://www.ett.fi/nauta/hyvinvointi/>

Tärkeimmät faktat lyhyesti 3/3

- Maito on lapsille tärkeä ravintoaine, jota on vaikea korvata (Heli Kuusipalo)
<https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/ruoka/artikkeli-1.540056>
- Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2018 (VRN)
[*Terveyttä ja iloa ruoasta - varhaiskasvatuksen ruokailusuositus*](#)
- Ruokavaliomme suurin haaste on että syömme liian vähän kasviksia. Ruokavaliosuositusten pääteema on enemmän kasviksia! (THL)
<https://thl.fi/fi/web/elintavat-ja-ravitsemus/ohjeet-ja-suositukset/suositukset-ja-toimenpideohjelmat>
- Maito on suomalaisen ruokakulttuurin ja maaseudun kivijalka (Ruokatieto)
<https://www.hyvaasuomesta.fi/suomalainen-ruoka/suomalaiset-ruokaketjut/maito>
- Keskustelua ruoasta, ravitsemuksesta ja ympäristöstä (Envitepolis)
<https://envitepolis.fi/2019/11/13/ruoan-ymparilla-kaydyssa-keskustelussa-on-unohdettu-yksi-keskeinen-asia-miksi-me-syomme/>
- Tietoa elintarvikealasta
https://www.ruokatieto.fi/sites/default/files/Flash/tietohaarukka_2019_suomi.pdf

Faktapaketti

2. Kohti 2035 – yhdessä

Yhdessä kohti hiilineutraalia maitoa

- **Suomi hiilineutraali vuonna 2035**(Valtioneuvosto hallitusohjelma 2018)
<https://valtioneuvosto.fi/rinteen-hallitus/hallitusohjelma/hiilineutraali-ja-luonnon-monimuotoisuuden-turvaava-suomi>
- **Tavoitteena hiilineutraali ruoka ja metsien kasvavat hiilinielut 2030 mennessä** (MTK:n ilmasto-ohjelma 2018)
https://www.mtk.fi/documents/20143/620803/MTK_ilmasto-ohjelma_net.pdf/e7db1b01-6afa-1416-8162-0b81ffc73949
- **Kohti hiilineutraalia maitoa. Miten maidon hiilijalanjälki nollataan 2035**
<https://www.valio.fi/yritys/artikkelit/miten-maidon-hiilijalanjalki-nollataan/>
- **Suomi monella mittarilla mallimaa ympäristövaikutuksissa, jatkuva parantaminen kuitenkin tarpeen** https://www.luke.fi/wp-content/uploads/2019/08/Roitto-M-KILPA2020_seminaari_elo2019.pdf

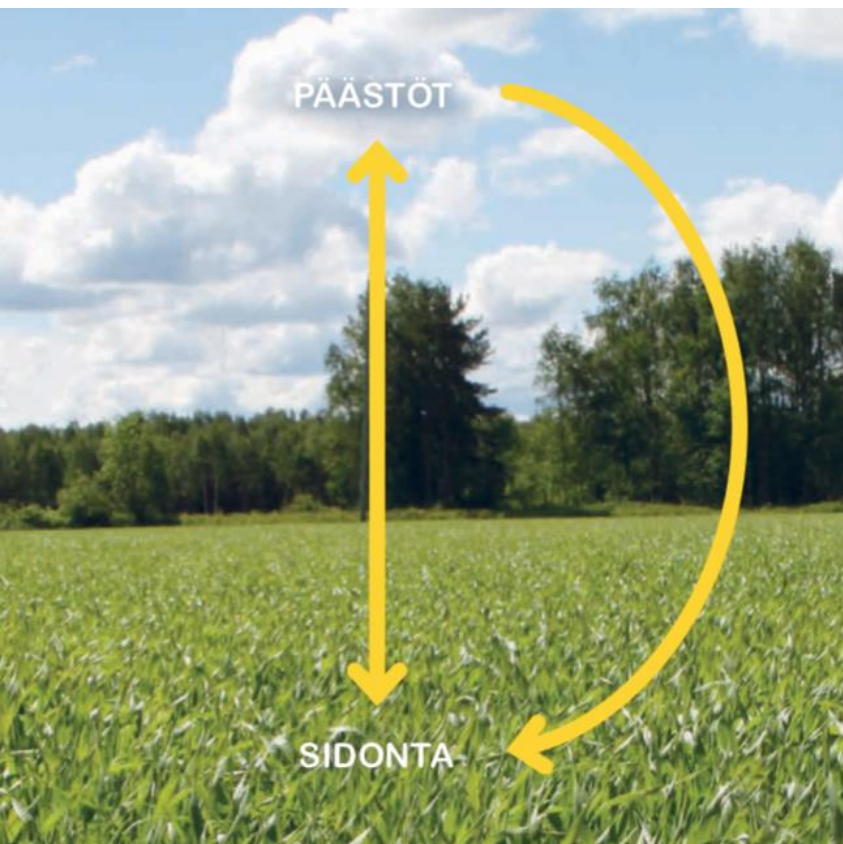
Yhdessä kohti hiilineutraalia maitoa

- Hiilineutraali maito tarkoittaa, että päästöjä vähennetään ja sidotaan ilmasta vähintään sama määrä kuin niitä syntyy maitotilalla, kuljetuksissa, tehtaalla ja pakkausten valmistamisessa sekä muualla maidon matkan varrella.
- Vuoden 2035 tavoitteeseen päästään käyttämällä kolmea reittiä:
 - Sidomme nurmipeltoihin ilmasta nykyistä enemmän hiilidioksidia
 - Teemme lannasta biokaasua, joka tuottaa sähköä ja lämpöä tilan omaan tarpeeseen ja jolla voidaan korvata joka korvaa liikenteen fossiilisia polttoaineita
 - Vähennämme orgaanisten peltomaiden eli turvepeltojen päästöjä

Tiesitkö: Hiilijalanjälkilaskennassa metaani (CH₄), typpioksiduuli (N₂O) ja muut kasvihuonekaasut muutetaan hiilidioksidiekvivalenteiksi ja puhutaan KHK-päästöistä ja CO₂-ekvivalenteista)

Maatalous on ratkaisu

Kuva: MTK

- Osassa Suomea ainoa kilpailukykyinen kasvava kasvi on nurmi
- Nurmi on tärkeä hiilinielu.
- Tällä hetkellä tehdään kovasti työtä, jotta maaperän ja nurmen hiilensidontaa voidaan edelleen lisätä.
- Hyviä tuloksia
<https://www.farmit.net/blog/2019/06/28/carbon-action-hiilipilotissa-tutkitaan-hiilen-varastoimista-maaperaan>

Maidontuotantomme muutossuunnat

1960

Lehmiä ja yrittäjiä

1960-luvulla

- Ka. 3000 l/vuosi
- Lehmä lypsää 10 purkkia/päivä
- Yhteensä 1,1 miljoonaa lehmää, tilat pieniä, arvio 50000 tilaa
- Parsinavettoja 100% arvio 40000 kpl
- CO2-ekv. Ei laskettu

2020

Lehmiä ja yrittäjiä

vuonna 2020

- Ka. 10000 l/vuosi
- Lehmä lypsää 30 purkkia/päivä
- Yhteensä 260 000 lehmää ja 4500 tilaa
- Pihattoja yli 50%
- Päästöt **1,1 CO2-ekv./litra** vrt. Kansainvälinen luku 2,5 CO2-ekv./litra

2035

Lehmiä ja yrittäjiä

vuonna 2035

- Ka. 11000 l/vuosi
- Lehmä lypsää 45 purkkia/päivä
- Yhteensä 200 000 lehmää, noin 2000 tilaa
- Kaikki lehmät pihatoissa
- Maidon ja lihan vienti merkittävä tulonlähde Suomelle
- Päästöt **0,0 CO2-ekv. /litra**

Luvut arvioita

Lähde: Maitoyrittäjät ry / MTK / MMM / ProAgria tuotosseuranta

Koko ruokaketju muutosten tiellä

Ruokajärjestelmän muutokset ovat välttämättömiä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi.

Ruokavalion
muutokset

Ruoantuotannon
tehokkuuden
kasvattaminen

Ruokahävikin
vähentäminen

Lähde: JustFood Sebastian Hjälmm, MMM, Minna Kaljonen, Syke

Muuttava ruokajärjestelmä ja ruokavalio

TULEVAISUUDEN RUOKAJÄRJESTELMÄ

Mitä huomenna syödään?
Tuotetaan, tarjotaan ja syödään sitä, mitä ihmiset tarvitsevat voidakseen hyvin, luonnon ehdoilla.

ENEMMÄN KALAA JA KASVIKUNNAN TUOTTEITA

- + terveys ja hyvinvointi
- + pienempi hiilijalanjälki

Kotimaiset kaudenmukaiset vihannekset, palkokasvit ja marjat ovat kestävä valinta. Kotimaista luonnonkalaa voi hyödyntää paljon nykyistä laajemmin. Kalan syönti poistaa ravinteita vesistöistä ja vähentää rehevöitymistä. Kalankasvatus on tehokas tapa tuottaa eläinproteiinia ravinnoksi.

ENEMMÄN KALAA JA KASVIKUNNAN TUOTTEITA

SIVUVIRRAT TEHOKKAASTI HYÖDYKSI

KOHTUUDELLA LIHAA JA MAITOTUOTTEITA

KOHTUUDELLA LIHAA JA MAITOTUOTTEITA

- + terveys ja hyvinvointi
- + pienempi hiilijalanjälki

Kotieläintuotanto ja eläinten tuottama lanta ovat olennainen osa hiilen ja ravinteiden kiertoa maataloudessa. Lanta ylläpitää peltomaan kasvukykyä ja laidunnus edistää monimuotoisuutta.

VÄHEMMÄN RUOKAHÄVIKIÄ

SESONKI-PAINOTTEISTA RUOKAA

Jokaisella tilalla tehdään töitä, jotta KHK-päästöt pienenevät

- Edistetään karjan terveyttä, jolloin kestävyys paranee ja elinikä nousee
 - Lehmien oloja ja hyvinvointia parannetaan
 - Parannetaan hedelmällisyyttä
 - Tarkkaillaan kuntoluokkia
 - Vähennetään vasikkakuolleisuutta
 - Ruokintaa ja rehuja optimoidaan
- Optimoidaan maidon keskituotosta (> 10 000kg/v)
 - Ruokintaa ja rehuja optimoidaan ja rehun hävikkiä pienennetään
- Kasvatetaan hiilinieluja nurmiviljelyn avulla
- Minimoidaan fossiilinen energia ja kehitetään uusiutuvaa energiaa
- Säästetään energiaa

Maatilan ilmastotekoja

- Biodiversiteetistä huolehtiminen:
Laidun, pellonpientareet ja nurmi viljelykierrossa
- Energian ja polttoaineen säästäminen ja uusiutuvan energian käyttö
- Lannan kierrätys ja biokaasulaitokset
- Korkeammat satotasot (tehokas maankäyttö)
- Lannoituksen optimointi ja karjalannan käyttö
- Uusien turvepeltojen raivauksen välttäminen ja pysyvät nurmet
- Nurmiviljelyn lisääminen orgaanisilla pelloilla, muokkausten minimointi
- Nurmiviljelyllä lisätään maaperän hiilensidontaa eli hiilinieluja
- Maaseudun maisemassa laidunmailla, nurmilla ja pientareilla tärkeä rooli

Suomalainen maito on nurmimaito!

- 55% lehmän rehusta on hiiltä sitovaa säilörehua, laidunta tai heinää
- Nyt maaperää ja nurmikasvustoa kehitetään yhä enemmän hiiltä sitovaksi
- Lehmien rehuja kehitetään nyt niin että lehmä röyhtäilee metaania vähemmän

Tiesitkö: suomalaiset lehmät eivät syö ollenkaan soijaa

Faktapaketti

3. Mistä meidän pitäisi puhua yhdessä

Yhteisiä teemoja

1. Maidontuottajan ympäristöteot
2. Suomalaisen maitoyrittäjyyden erityispiirteitä
3. Maito ja suomalainen ruokakulttuuri
4. Monien ravintoaineiden tärkeä lähde
5. Maidontuotannon ilmastovaikutus Suomessa
6. Maatalous on ratkaisu
7. Suomessa lehmistä huolehditaan
8. Ratkaisuja turvepeltoihin

Näistä teemoista tarvitaan alan yhteistä viestintää!

1. Maidontuottajan ympäristöteot

NURMI

- Lehmien rehu ja hiilinielu
- Monimuotoisuuden ylläpitäjä

LANTA

- Maanparannusaine ja lannoite
- Energiaa tilan tarpeisiin
- Biokaasua autoon ja traktoreihin

2. Suomalaisen maitoyrittäjyyden erityispiirteitä

- Suomessa tilan keskikoko on noin 46 lehmää, eli pienempi kuin keskimäärin muussa Euroopassa
 - Suuri osa maitotiloista on perhetiloja
 - Suomen suurimmalla maitotilalla 600 lehmää, pienet häviävät, vähennys noin -8%/vuosi
- Maidontuotantomme on resurssitehokasta: 80% lihasta on peräisin maitokarjasta
- Suurin osa maitotiloista (86%) ja lehmistä 92% ennaltaehkäisevän terveydenhuollon piirissä
- Pääosa Suomen navetoista pihattoja, parsinavetat häviämässä
- Suomen maidontuotanto parasta monella mittarilla
<https://www.maitoyrittajat.fi/wp-content/uploads/2019/10/Roitto-M-Konegaria2019a.pdf>

3. Maito & suomalainen ruokakulttuuri

- Suomi on maitomaa, jossa maitotuotteiden käyttö on syvällä kulttuurissamme.
- Monet ruoat, juhlat ja ruokamuistot sekä koko ravitsemus perustuu maitotuotteisiin.
- Maito osana suomalaista ruokakultturia on osa meitä & kulttuuriperimäämme, kuten viini on osa ranskalaista ruokakulttuuri ja elämäntapaa.

https://www.ruokatieto.fi/sites/default/files/Flash/tietohaarukka_2019_suomi.pdf

<https://www.hyvaasuomesta.fi/suomalainen-ruoka/suomalaiset-ruokaketjut/maito>

4. Monien ravintoaineiden tärkeä lähde

- Maitotuotteet helpottavat monipuolisen ruokavalion koostamista.
- Erityisesti lasten ja vanhusten ruokavaliossa maito on tärkeä.
- Maidon sisältämä kalsium ja D-vitamiini ovat tärkeitä luuston hyvinvoinnille.
- Maidon sisältämiä välttämättömiä ravintoaineita (proteiinit, kalsium, B2- ja B12-vitamiinit). Maito on myös hyvä jodin lähde.
- Maitoa juomalla pääset vähemmällä
- Hyvä ruokavalio voidaan koostaa monella tavalla.

• *Lähde: Ravitsemusfys. Lehtori Anne-Maria Pajari, Helsingin yliopisto, Artikkelin HS 30.9.*
<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006255528.html?share=c5cacda81a226a8eade24c0b120056d0>

• *Lähde: Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2018 [Terveyttä ja iloa ruoasta - varhaiskasvatuksen ruokailusuositus](#)*

• *Ravitsemussuositukset: <https://thl.fi/fi/web/elintavat-ja-ravitsemus/ohjeet-ja-suositukset/suositukset-ja-toimenpideohjelmat>*

5. Maidontuotannon ilmasto-vaikutus Suomessa

- Maidontuotanto aiheuttaa kasvihuonekaasupäästöjä eli KHK-päästöjä (CO₂, Metaani ja Typpioksiduulia)
- Päästöjen keskiarvo, KHK-päästöt (maakäytön muutos ei sisälly lukuihin)
 - **Maailmassa 2,5 kg** CO₂-ekvivalenttia/kg maitoa
 - **Suomessa 1,1kg**/CO₂-ekvivalenttia kg maitoa
- Maidontuotanto aiheuttaa metaanipäästöjä. Niiden vaikutus ilmastoon on 28-kertainen CO₂-verrattuna. Niitä on pienennetty tuottavuuden kasvulla 50 vuoden aikana **-50 %**

Lähde: FAO ja Perttu Virkajärvi /Marketta Rinne

6. Maatalous on ratkaisu

- Ilmaston lämpeneminen on globaali ongelma.
Maatalous on osa ratkaisua - ei ongelma
- Ruoan tuotantoa pitää kasvattaa, kun väki lisääntyy
→ maankäyttöä pitää pohtia jokaisessa maassa
- Ongelma on globaali, maatalouden ratkaisut ovat lokaaleja
- Suomen karjatalous puolustaa paikkaansa monella mittarilla

Suomalaisen ja globaalin karjatalouden erot

	Globaali tilanne	Suomen tilanne	Miksi Suomi poikkeaa globaalista
Kasvihuonekaasupäästöt	●●●	●●	Naudanlihantuotannon osuus vähäisempi
Rehevöityminen P	●●	●●	Liukoinen P, herkät vedet <u>mutta arvio kuormituksesta alentunut</u>
Rehevöityminen N	●		N merkitys vähäisempi
Happamoituminen N	●	●●	Laskeuma pieni ja 70% ulkomailta
Vedenkäyttö	●●●	●●●	Vesitase, runsaat vesivarat
Monimuotoisuus	●●	●●●	Nurmi ja ekstensiivinen laidun
Ylilaidunnus	●●●	●●●	Ei juurikaan
Kasvinsuojelu	●●	●●	Nurmilla vähän, ei käytetä soijaa
Maatalousmaan vaihtoehtoinen käyttö	●●●	●●	Nurmi sopii hyvin Suomen ilmastoon
Hiilitase	●	●	Nurmet hidastavat maan C varojen vähenemistä/lisäävät C:tä
Antibiootit ja hormonit	●●	●●●	Vain sairauksien hoidossa

Tilanne Suomen osalta suhteessa globaaliin

© Luonnonvarakeskus

Lähde

:

<https://www.maitoyrittajat.fi/wp-content/uploads/2019/04/Virkaj%C3%A4rvi-Nurmimaitoo-Jyv%C3%A4skyl%C3%A4-29-3-2019.pdf>

Nurmen edulliset ympäristövaikutukset

1. Eroosion vähentäminen*
2. Maan rakenteen ylläpito *
3. Maan hiilivarojen ylläpito (häviämisen hidastaminen)*
4. Tehokas ravinteiden otto*
5. Nurmipalkokasvien typensidonta*
6. Pienentää peltomaan N₂O-päästöjä*
7. Lisää biodiversiteettiä (flora, fauna)
8. Lisää maiseman esteettisyyttä
9. Vähäinen kasvisuojeluaineiden käyttö

* = suomalaisia/pohjoismaisia tieteellisiä julkaisuja;

Nauta + nurmi on eri kuin nauta yksinään

7. Suomessa lehmistä huolehditaan

- Suomessa on 270 000 lehmää, joiden pääasiallinen ravinto on nurmirehu, siksi #nurmimaitoo
 - Säilörehu = nurmirehua, joka säilötään kesän aikana, jotta nurmea voidaan syöttää ympäri vuoden lehmille
- Suomen lehmät eivät saa antibiootteja ennaltaehkäisevästi rehun seassa, vain lääkintään ja maito testataan neljänneksittäin ennen tankkiin menoa
- Yli puolet navetoista pihattoja, osassa pihatoistakin on ulkoilumahdollisuus kesällä ja/tai talvella
- Monella tilalla umpilehmät ja hiehot laiduntavat kesäisin
- Uudet navetat pihattoja, enää noin 1/3 Suomen lehmistä on parsissa, koska isommat maitotilat ja uudet tuotantoa laajentavien tilojen navetat ovat pihattoja
- Automaattilypsy parantaa lehmän hyvinvointia
- Suomessa on yksi maailman tiukimmista eläinsuojelulaeista

Suomessa lehmistä huolehditaan

- Tilat kuuluvat nautojen terveydenhuoltorekisteriin Nasevaan ja eläinlääkäriin tekee vähintään kerran vuodessa karjan terveydenhuoltokäynnin <https://www.naseva.fi/PublicContent/Goals>
- Sorkkaterveyttä seurantaan ja sorkkia hoidetaan säännöllisesti
- Puudutus, kivunlievitys ja rauhoitus käytössä nupoutuksessa eli vasikan sarvenaiheiden poistossa
- Uuden navetan on oltava pihatto, jossa lehmät liikkuvat vapaasti
- Rehun soija- ja GMO-vapaus

Suomessa lehmistä huolehditaan

Linkejä:

- Lääkitykset: <https://www.ett.fi/nauta/laakitys/>
- Antibiootit: <https://www.ett.fi/yleinen/suomessa-kaytetaan-edelleen-vahan-antibiootteja-tuotantoelainten-hoitoon/>
- Vasikoiden nupoutus: <https://www.valio.fi/vastuullisuus/elainten-hyvinvointi/>
- Kestävyyden jatkuvaa parantaminen
https://www.proagria.fi/sites/default/files/attachment/lypsykarjan_tuotosseurannan_tulokset_2018_sanna_nokka.pdf
- Ruokinnan kehittyminen:
https://www.proagria.fi/sites/default/files/attachment/tuotosseurantakarjojen_rehustus_vuonna_2018_huhtamaki.pdf
- Eläinten hyvinvointi raportti 2016
https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/viljelijat/elaintenpito/elainten_hyvinvointi_suomessa-ii-raportti-2016.pdf
- Valion vastuullisuus & eläinten hyvinvointi:
<https://www.valio.fi/vastuullisuus/elainten-hyvinvointi/>
- ETT & eläinten hyvinvointi: <https://www.ett.fi/nauta/hyvinvointi/>
- Eläintieto & nautojen hyvinvointi: <https://www.elaintieto.fi/nauta/>

8. Ratkaisuja turvepeltoihin

- Turvepellot on iso haaste, joka on myönnetty ja jota pyritään ratkaisemaan
- Turvemaat on haaste sekä maailmalla että osassa Suomea.
- Turvepellon hiiltä vapauttaa merkitystä ei voi vähätellä
- Asiaa yritetään oikeudenmukaisesti ratkaista
- Yksi ratkaisu on turvepellon hiilipäästöjen vähentämiseen voisi olla pysyvä nurmipeitteisyys

Lähde: <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/maatalous/artikkeli-1.216176>

Faktapaketti

4. Taustapaketti

Taustapaketti

1. *Historia*
2. *Suomalainen maito yrittäjä*
3. *Suomi maidontuottajana*
4. *Suomalainen ruokakulttuuri, kuluttaja ja maitotuotteet*
5. *Maito ja ravitsemus*
6. *Maito ja kestävä kehitys*
7. *Eläinten hyvinvointi*

Taustapaketti

1. Historia

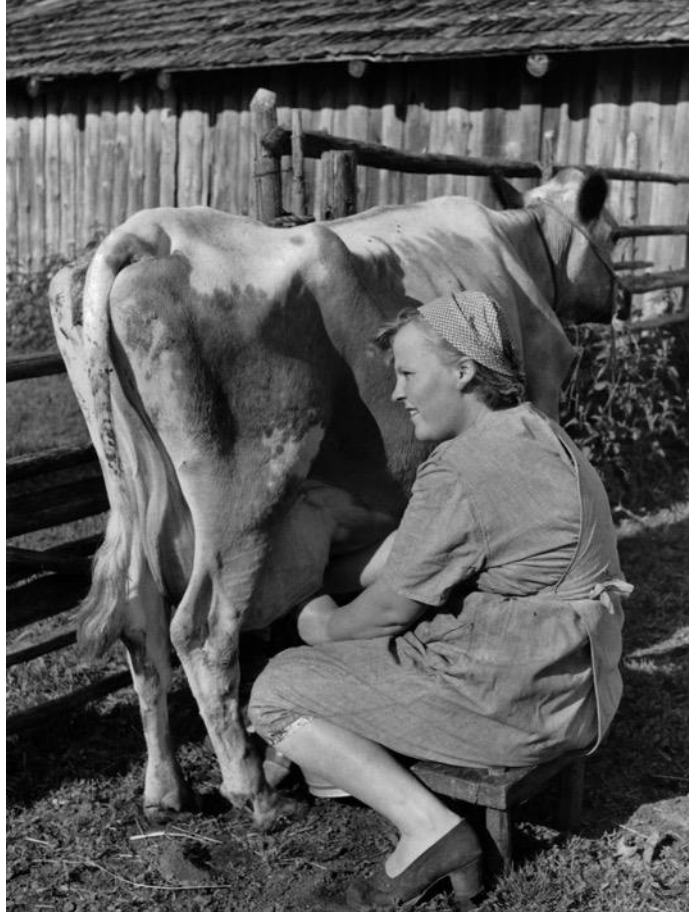
Historia

Vielä sata vuotta sitten Suomi oli nälänhädälle herkkä kehitysmaa. Maidontuotanto oli osa ratkaisua kohti parempaa tulevaisuutta:

- Vuosikymmenen 1860 lopussa viljasato meni kahtena vuonna, eikä tuonti onnistunut, joten 200 000 ihmistä kuoli nälkään -> Euroopan suurin nälänhätä
- Ratkaisu: sääherkästä viljasta siirryttiin hyvin kestävään heinään ja heinää syövään maito- ja lihakarjaan -> nälänhätää ei enää tullut, sota-ajastakin selvittiin
- Maito ja voi toivat elintasoja köyhimmillekin alueille – lapset saatiin kouluun
- Kun Artturi Ilmari Virtanen keksi AIV:n (Nobel 1945) saivat lehmät ravitsevaa ruokaa kesät talvet ja lypsivät myös talvella

Lähde IS 28.9. 2019 ja tutkija Marketta Rinne, Luke

Maidon historiaa kuvina

Kuva: Nainen lypsämässä lehmää tuntematon kuvaaja 1957, Helsingin kaupungin museon kuva-arkisto, CC BY 4 -lisenssi

Kuva: Hevonen vetää kumipyöräkärriässä maitotonkkia kuvaaja Matti Poutvaara 1945 Museoviraston kuvakokoelmat CC BY 4 -lisenssi

Kuva: Ruoanjakelu kansakoulussa 1919 Helsingin kaupungin museo, [CC BY 4.0-lisenssi](#)

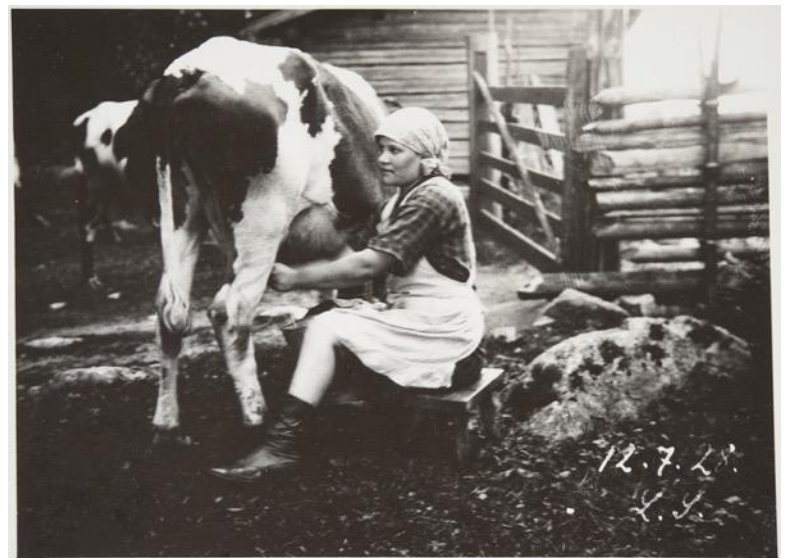
Kuva: navetan piha kaivoineen, vesikouruineen ja karjakeittiöineen Grotenfelt 1900–1999 Museovirasto, [CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)-lisenssi

Kuva: Snellmanin kansakoulun oppilaita luokassa kuvaaja tuntematon 1950-luvun alussa Helsingin kaupungin museon kuva-arkisto CC BY 4.0 -lisenssi

Kuva: Vegeliuksen piha, kuvaaja Jääskeläinen, 1909, Museovirasto, [CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)-lisenssi

Kuva: Lypsy Jussilassa Tammelassa kuvaaja Laina Syrjänen 1928 museoviraston kuvakokoelmat CC BY 4 -lisenssi

Taustapaketti

2. Suomalainen maitoyrittäjä

Suomalainen maitoyrittäjä

- Tinkimättömyys, rehellisyys ja luotettavuus tekemisessä
- Jatkuva kehittäminen ja halu tehdä paremmin
- Koulutettu
- Osaa hyödyntää teknologiaa sekä tutkimustietoa ja järjestelmän tuomaa taustatukea ja mittauksia

Suomalainen maatalousyrittäjä

MAATALOUSYRITTÄJIEN KESKI-ikä JA LUKUMÄÄRÄ

	1995		2005		2018	
	keski-ikä	lkm	keski-ikä	lkm	keski-ikä	lkm
Maatalousyrittäjät	45,1	142 000	47,6	90 000	48,9	57 000
Aloittavat yrittäjät ¹⁾	29,9	70	29,8	760	29,3	180
Eläkkeelle siirtyvät ²⁾	60,2	6 600	60,8	3 900	62,2	1 400
LUTU luopujat ³⁾	57,8	560	58,6	1 420	59,7	280

Lähde: Mela, tilasto perustuu MYEL-vakuutettujen maatalousyrittäjien tietoihin

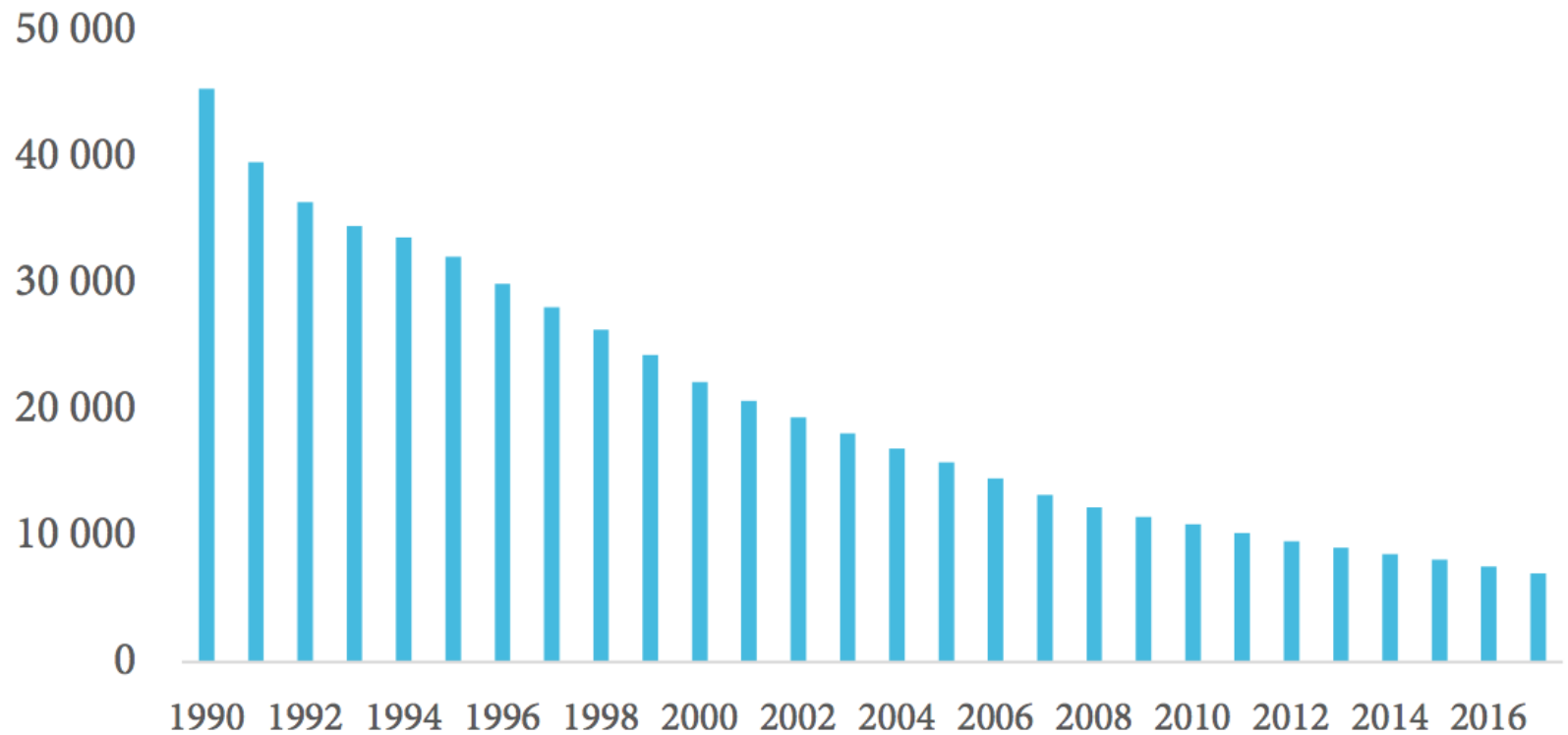
¹⁾ Luopumistukijärjestelmässä jatkajina aloittavat yrittäjät.

²⁾ Tarkastelussa on huomioitu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeelle siirtyvät.

³⁾ Luopumistukijärjestelmän puitteissa sukupolvenvaihdoksella luopuvat.

Lähde: Tietohaarukka 2019

Maidontuottajien määrä vähenee Suomessa

Maidontuottajien määrä Suomessa 1990-2017. Lähde: Luke 2019.

Taustapaketti

3. Suomi maidontuottajana ja kuluttajana

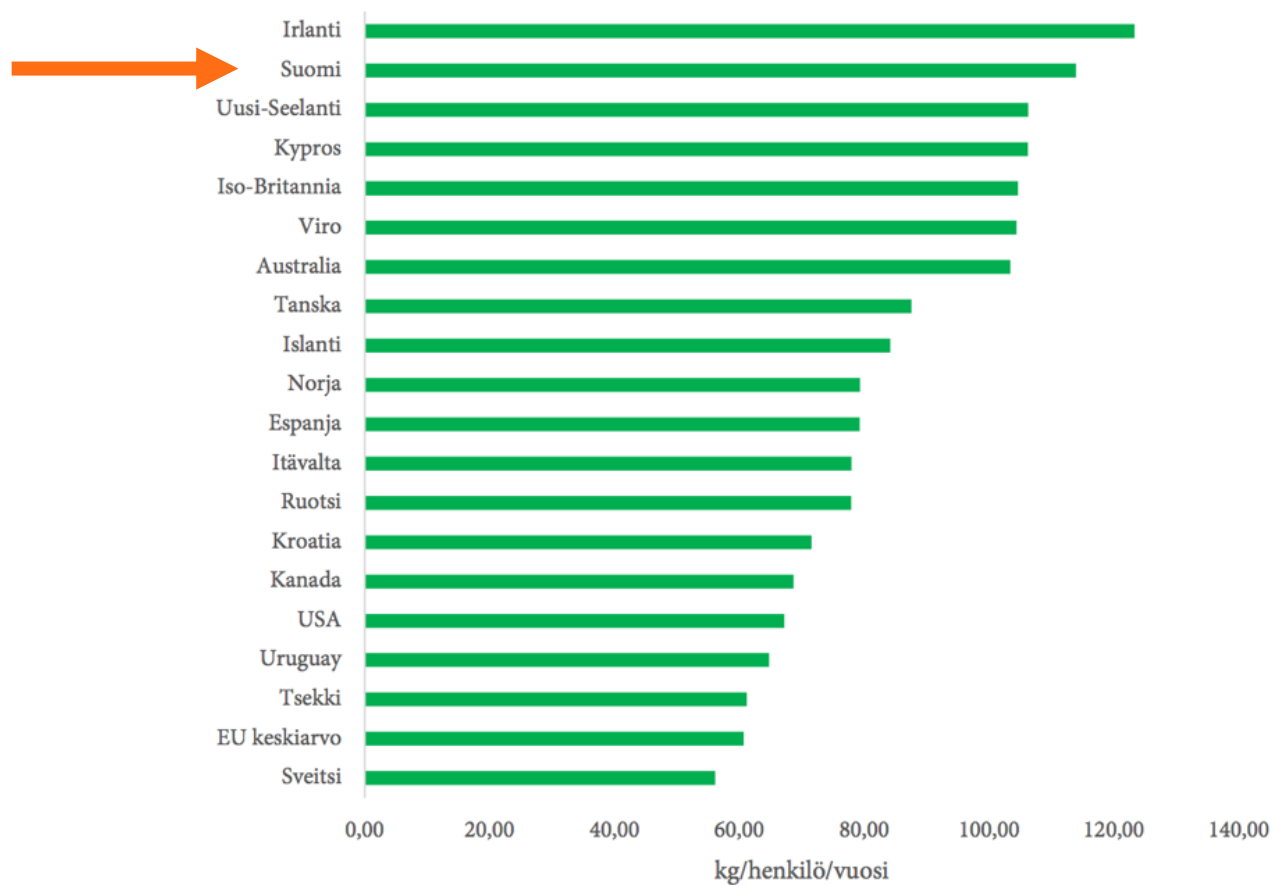

Maitotuotteiden kokonaiskulutus

*Maitotuotteiden kokonaiskulutus (maidoksi muunnettuna) henkeä kohden Suomessa 1960-2018.
Lähde: Kantar TNS 2019*

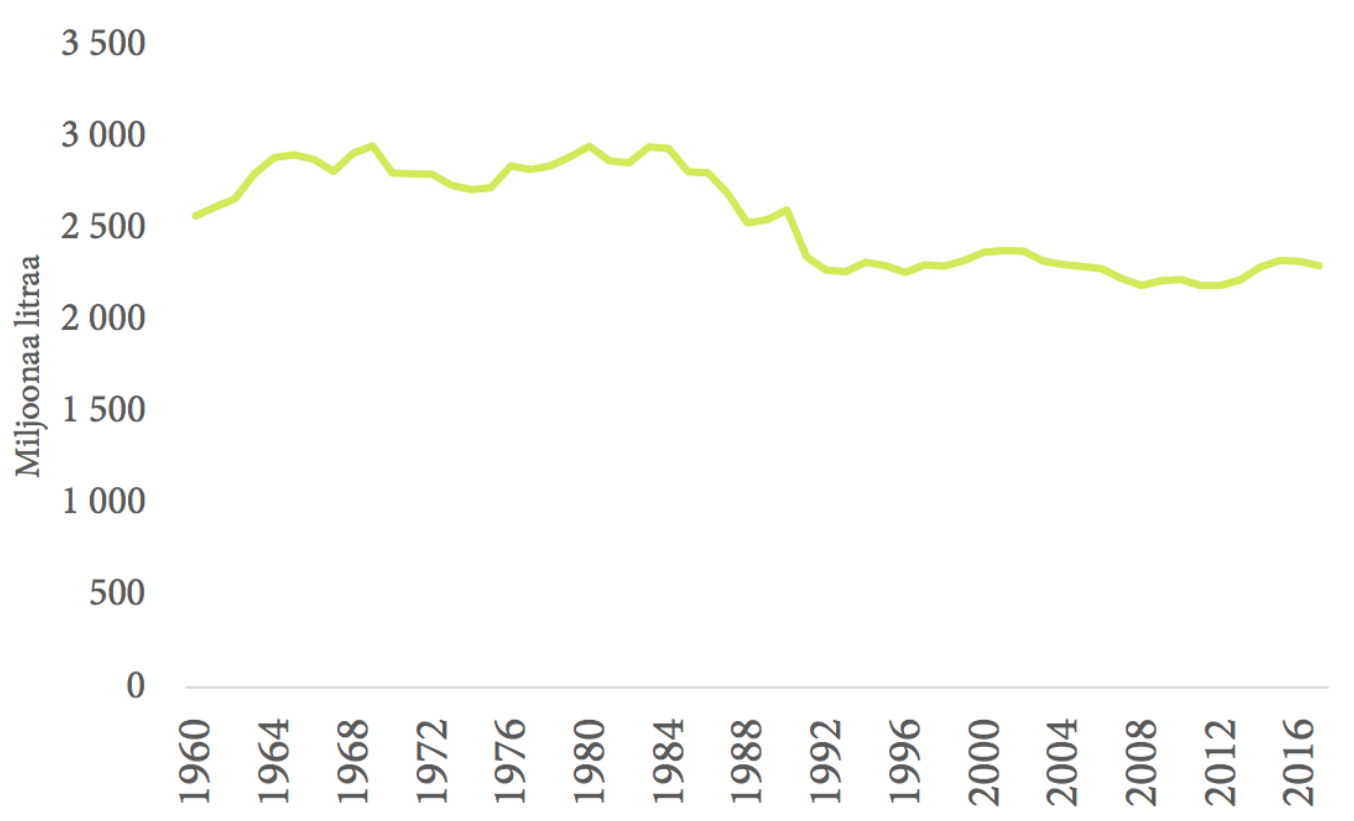
Nestemaidon kulutus TOP 20 vuonna 2017

Nestemaidon kulutus Top 20 maissa vuonna 2017.

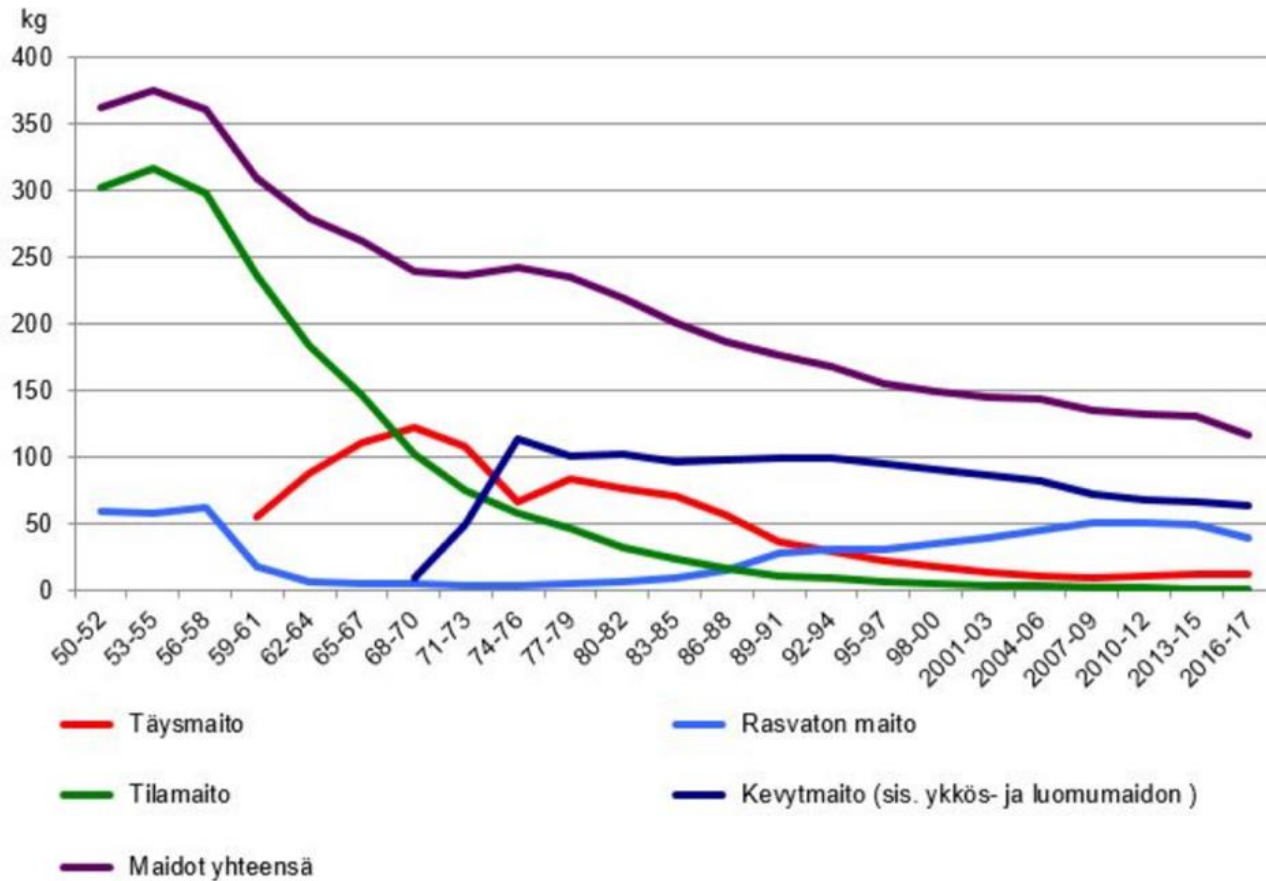
Lähde: CDIC 2019.

Maidon kokonaistuotanto Suomessa

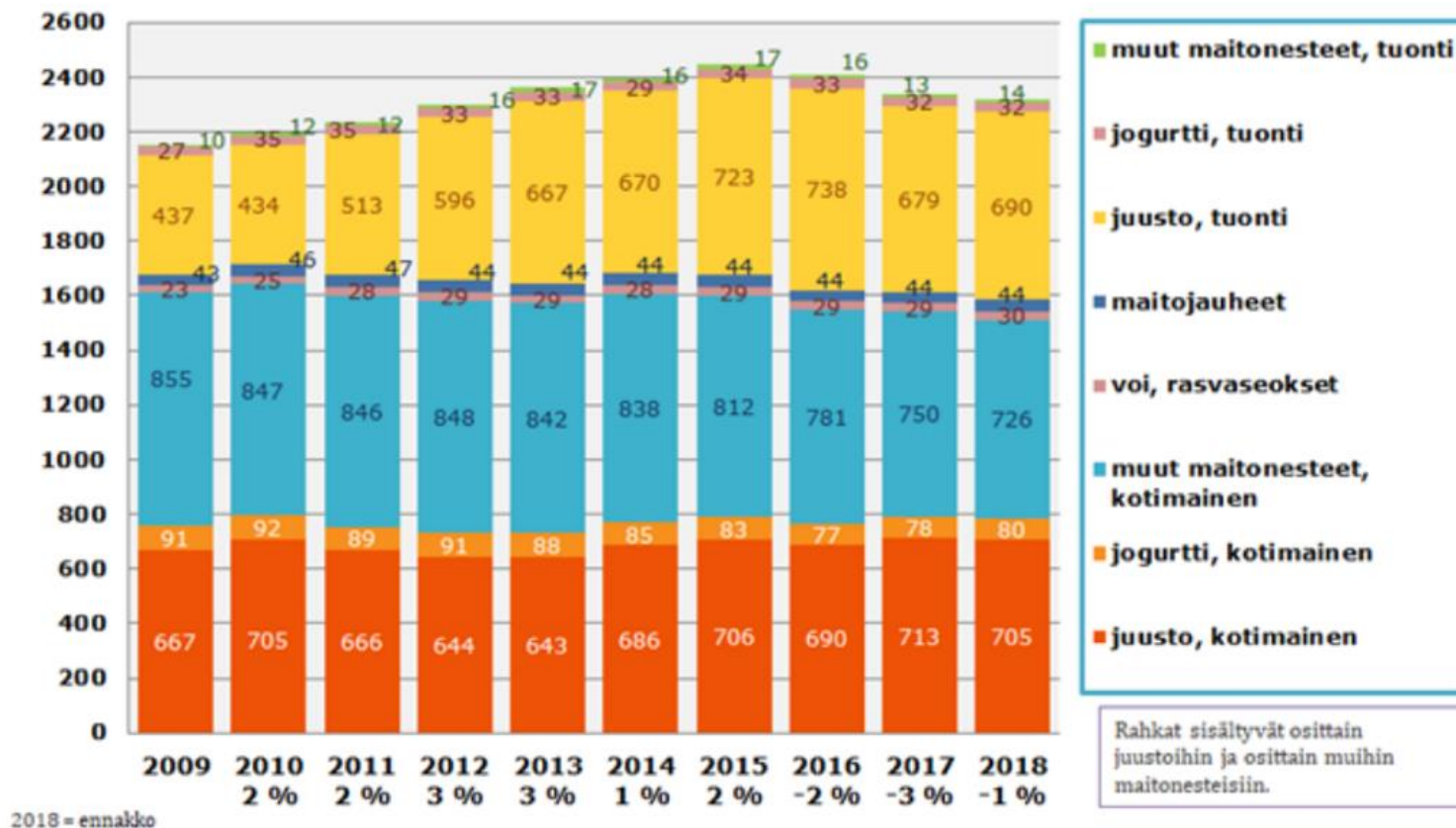
Maidon kokonaistuotanto Suomessa 1960-2017. Lähde: Luke 2019.

Maidon kulutus Suomessa

Maidon kulutus Suomessa 1950-2017 kg/hlö / vuosi. Lähde: Luke, Ravintotase 2017

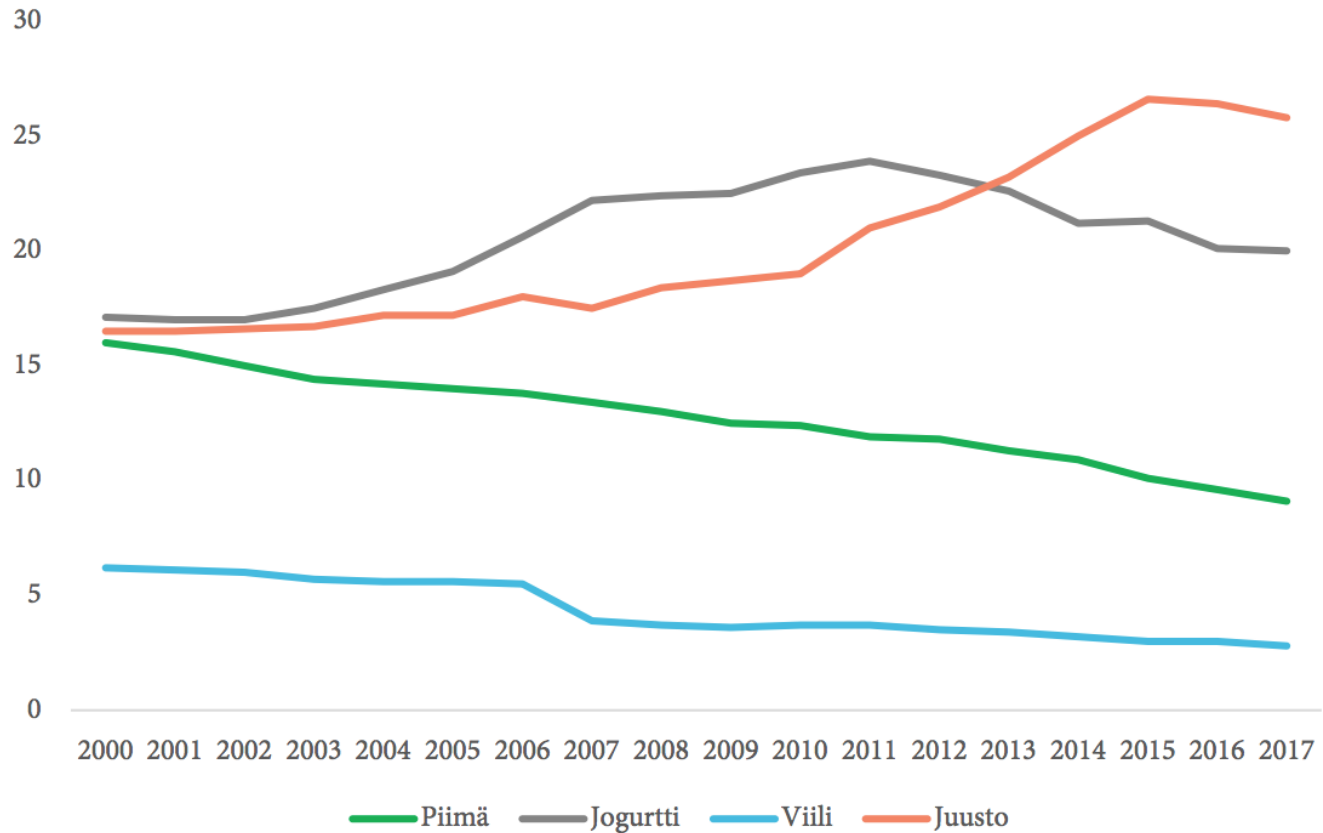
Maitotuotteiden kulutuksen rakenne

Maitotuotteiden kulutuksen rakenne (maidoksi muunnettuna) vuosina 2009- 2018.

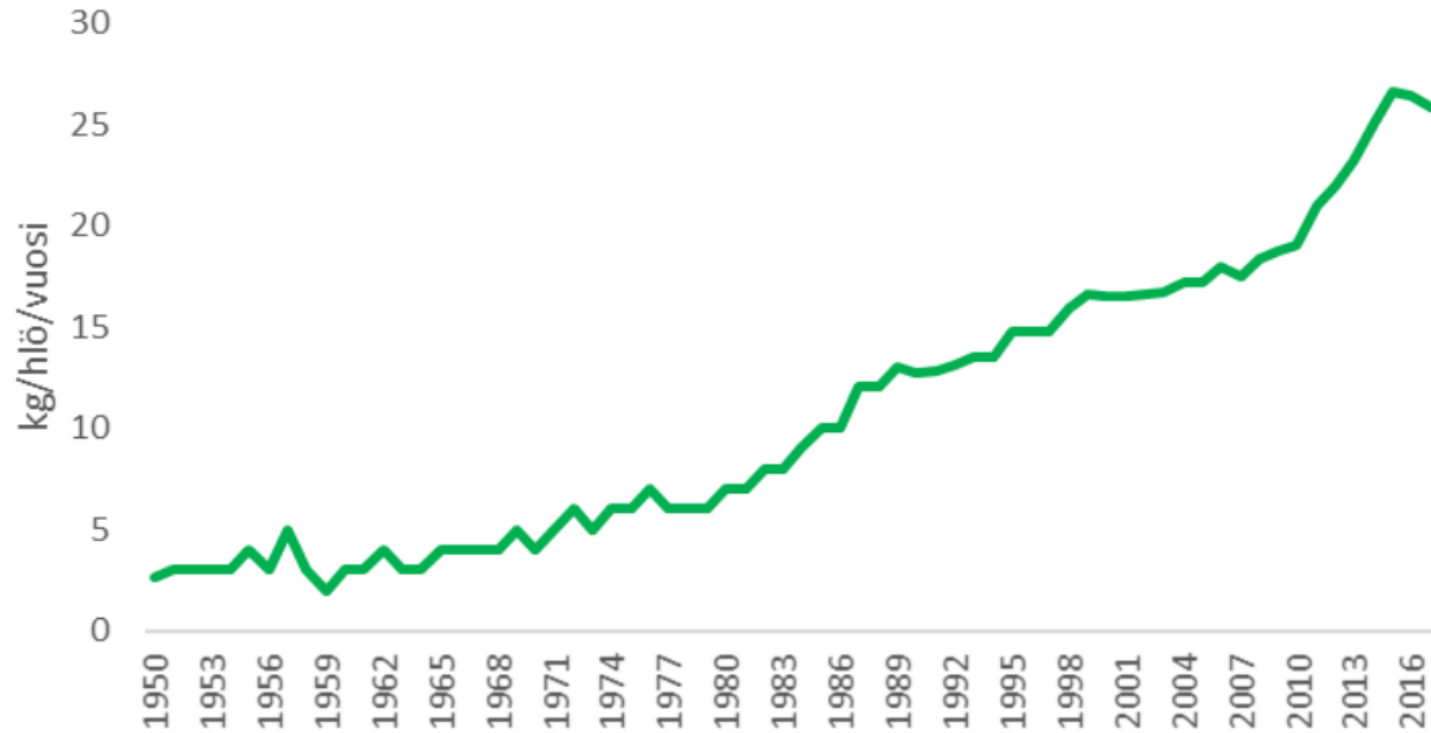
Lähde: Kantar TNS 2019

Maitotuotteiden kulutus Suomessa

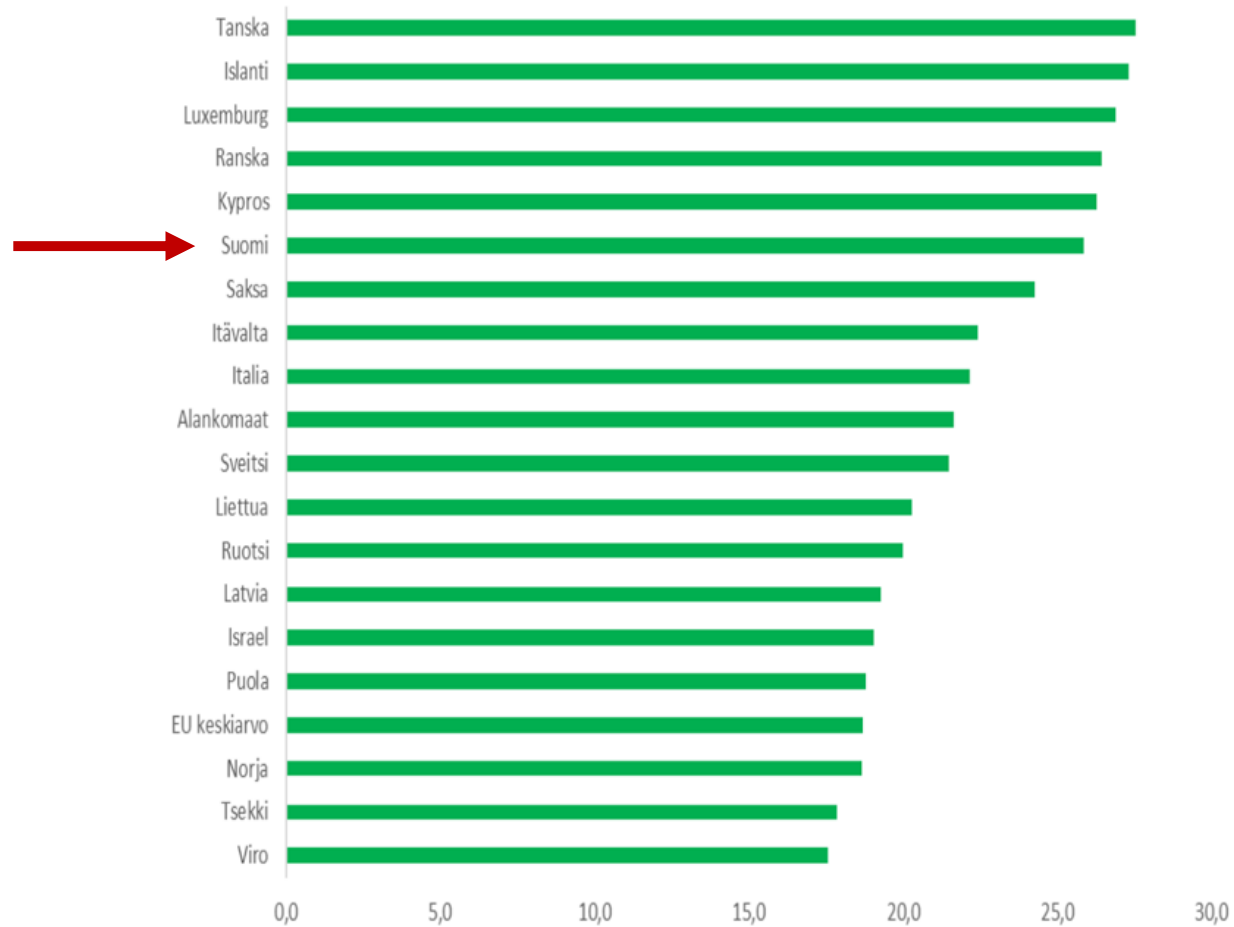
Maitotuotteiden kulutus Suomessa. Lähde: Luke 2019

Juuston kulutus Suomessa

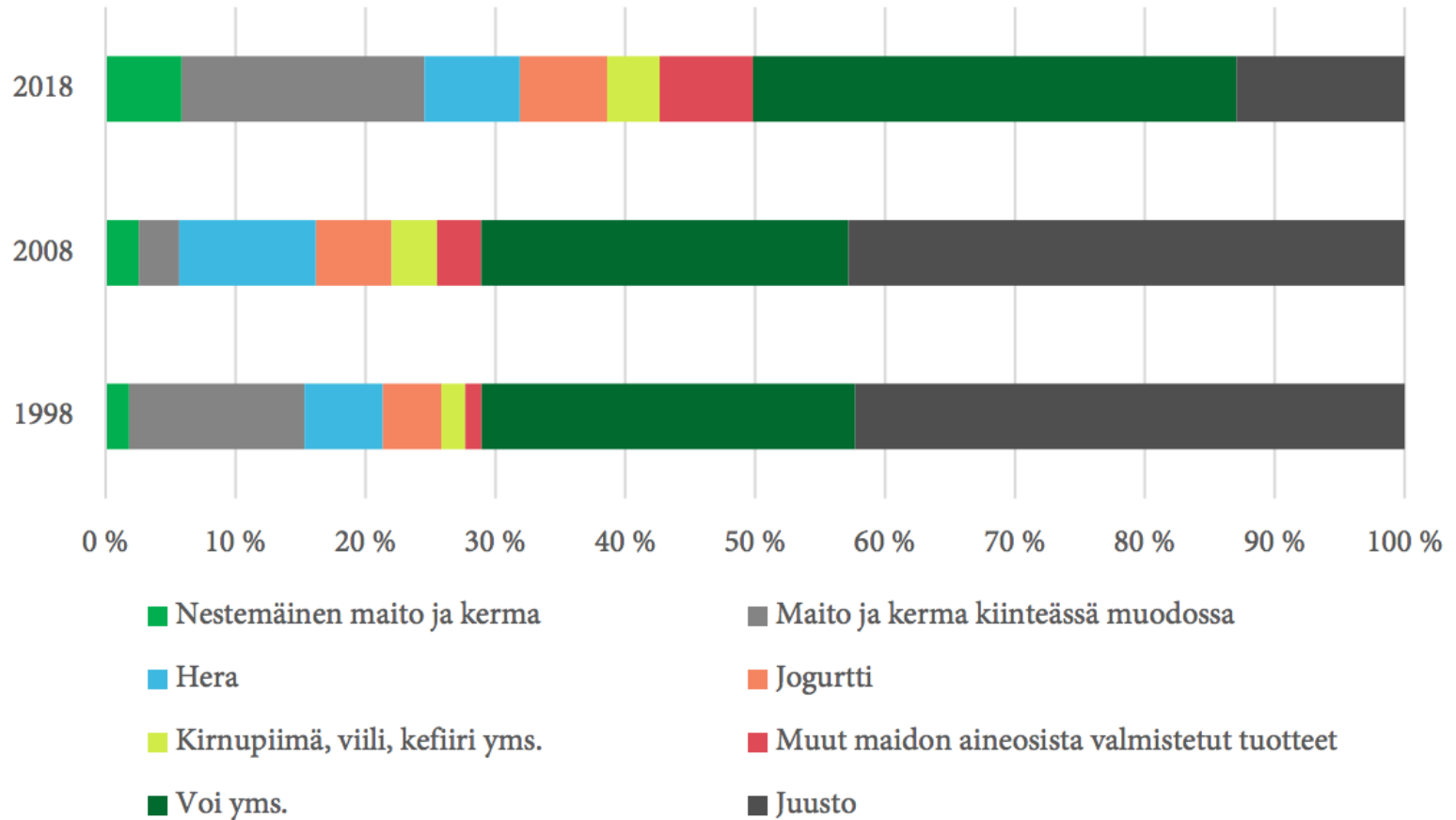
Juuston kulutus Suomessa. Lähde: Luke 2019

Juuston kulutus vuonna 2017

Juuston kulutus Top 20 maissa vuonna 2017. Lähde: CDIC 2019

Maitotuotteiden viennin rakenne

Maitotuotteiden viennin rakenne vuosina 1998, 2008 ja 2018. Lähde: Tulli 2019

Kotimaan kulutus ja vienti

MAITOTUOTTEET JA RAVINTORASVAT

	1995	2005	2017	2018
Maito, milj. litraa				
tuotos	2 397	2 362	2 336	2 328
litraa/lehmä	5 981	7 505	8 534	8 650
vastaanotettu meijereihin	2 296	2 293	2 297	2 285
kulutus (maitoa ja neste- mäisiä maitovalmisteita)				
milj. kg	1 012	995	881	855
Voi, milj. kg				
tuotanto	45	50	53	50
kulutus	27	14	19	19
vienti	19	37	34	31
Juusto, milj. kg				
tuotanto	96	97	86	87
kulutus	78	98	143	142
vienti	29	37	13	15
Maitojauhe, vienti, milj. kg	7	15	46	46

Lähde: Kantar TNS Agri Oy, Luonnonvarakeskus

Suomen elintarvikeomavaraisuus

ELINTARVIKEOMAVARAISUUS

Tuotannon %-osuus kulutuksesta	1994	2005	2017	2018
Leipävilja	75	102	109	65
Maitotuotteet, nesteomavaraisuus	112	106	99	100
Naudanliha	111	89	81	81
Sianliha	113	116	99	95
Kananmunat	130	119	112	115
Sokeri	68	83	39	34
Tomaatti	..	62	61	61
Kurkku	..	74	81	88
Porkkana ja nauris	..	94	92	..
Keltasipuli	..	80 ¹⁾	69	..
Kukkakaali	..	62	38	..
Mansikka	..	67	65	..
Vadelma	..	24	38	..
Omena ²⁾	..	21	15	..
Omena (kotipuutarhasato huomioitu)	..	31	29	..

Lähde: Kantar TNS Agri Oy, Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitto, Kauppapuutarhaliitto, MTK, Tulli, Luke, Puutarhatilastot

¹⁾ Sipulit pois lukien valkosipuli ja purjo.

²⁾ Luvut ovat arvioita (ei sisällä kotipuutarhatuotantoa).

https://www.ruokatieto.fi/sites/default/files/Flash/tietohaarukka_2019_suomi.pdf

<https://www.hyvaasuomesta.fi/suomalainen-ruoka/suomalaiset-ruokaketjut/maito>

Suomalaisen maidontuotannon vahvuuksia vs muu Eurooppa

- Maidon laatuluokka maailman huippua, eli E luokkaa, joka paras luokka (luokat 1,2 ja E)
- Maidossa ei ole antibioottijäämiä, koska niitä käytetään vain tarpeeseen
- Naudan ruokavalio perustuu 55%sti nurmeen
- Suomalainen nauta ei syö soijaa
- Kasvinsuojeluaineiden vähäinen käyttö
- Suomessa on puhdas maaperä ja hyvät vesivarat
- Suomessa eläimillä tilaa, koska pieni eläintiheys
- Eläinten hyvinvointista huolehtii sekä tiukka laki että suomalainen luotettava ja sitoutunut maidontuottaja
- Maidontuotannon sivutuotteena syntyvä naudanlihan tuotanto resurssitehokasta

Linkit ja kaaviot: https://www.luke.fi/wp-content/uploads/2019/08/Roitto-M-KILPA2020_seminaari_elo2019.pdf

<https://www.luke.fi/ruokafakta/yleista-tietoa/>

Taustapaketti

4. Suomalainen ruokakulttuuri, kuluttaja ja maitotuotteet

Suomalainen ruokakulttuuri

- Suomi on maitomaa, jonka monet ruoat, juhlat ja ruokamuistot perustuvat maitotuotteisiin
- Ravitsemuksessa maitotuotteilla tärkeä osa.
- Maito on Suomelle kuin viini Ranskalle

Lähde: <https://www.k-ruoka.fi/artikkelit/ruokareviiri/suomalaisten-suosikkiruokat>

Suomalaisia makuja & maitoa

Kuva: ELO-säätö

Kuva: Leipätiedotus

Suomalaiset ruokajuomat

Suomessa ruokajuomana vesi ja maito, piimä ja olut

Kuva: Unsplash

Suomalaisten lempiruoissa on maitoa

Kuva: <http://saassa.blogspot.com/2012/03/perinteiset-suomalaiset-ruoat.html>

Suomalainen maitovalikoima – ihmetyksen aihe

Kuva: <https://eastonhelsinki.fi/k-citymarket-eastonin-virtuaalikierros/>

Taustapaketti

5. Maito ja ravitsemus

Maito ravintoaineena

Maitotuotteet helpottavat monipuolisen ruokavalion koostamista, erityisesti lasten ja vanhusten osalta. Maidon sisältämä kalsium ja D-vitamiini ovat tärkeitä luuston hyvinvoinnille.

- Maitovalmisteet ovat tärkeitä kalsiumin ja eräiden muiden kivennäisaineiden sekä B-vitamiinien lähteitä.
- Maidon sisältämiä välttämättömiä ravintoaineita (proteiinit, kalsium, B2- ja B12-vitamiinit). Maito on myös hyvä jodin lähde.
- Erityisesti lasten ja vanhusten ruokavaliossa maito on tärkeä.
- Maitoa juomalla pääset vähemmällä
- Hyvä ruokavalio voidaan koostaa monella tavalla.

Lähde: Ravitsemusfys. Lehtori Anne-Maria Pajari, Helsingin yliopisto, Artikkele HS 30.9.
<https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006255528.html?share=c5cacda81a226a8eade24c0b120056d0>

Ravitsemustutkija kummastelee kouluruoka-aloitteita: "Maitoa ei voi korvata vedellä, ei edes kasvijuomilla!"

Ruoka 31.10.2019

Riitta Mustonen

"Ne, jotka näin huutelevat, eivät ymmärrä ravitsemuksen kokonaisuutta", sanoo Heli Kuusipalo.

Maaseudun
Tulevaisuus
31.10.2019

Kohti kasvipainotteista sekaruokavaliota

- Suomessa kasvipainotteinen sekaruokavalio on valtaosalle realistisin ja terveellisin vaihtoehto.
- Vegaaniruokavalio on ilmastoystävällisin.

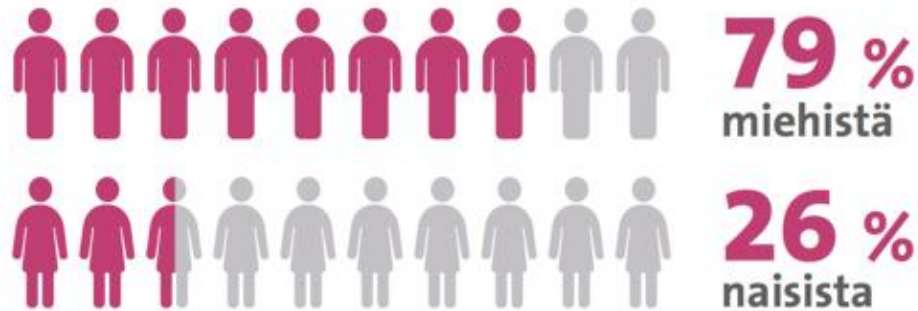
*”Maitotuotteet ovat tärkeä osa terveellistä suomalaista ruokavaliota”
Mikael Fogelholm, ravitsemustieteen professori*

”Suomalaisen maatalouden nykyiset kilpailuedut ovat tehokkaassa kotieläin- ja kasvihuonetuotannossa, eivät niinkään kasvintuotannossa. Tuonti kasvaisi nykyiseen verrattuna kaikissa tutkituissa vaihtoehdoissa mutta erityisesti vegaaniruokavaliossa sekä tuotantopanoksina että ruoan tuontina”, sanoo Luken tutkimusprofessoria Jyrki Niemi.

Suomalaisten ruokavalion haasteet

PUNAINEN JA PROSESSOITU LIHA: ERITYISESTI MIESTEN HAASTE

Suosituksen (500 g/viikko) ylittäneiden osuus

Lähde: THL, Finravinto 2017

Kuva: <https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/terveyden-ja-hyvinvoinnin-edistaminen/ravitsemus-suomessa-finravinto>

Suomalaisten ruokavalion haasteet

KASVIKSIA, HEDELMIÄ JA MARJOJA RIITTÄMÄTTÖMÄSTI

Suosituksen (500 g/vrk) ylittäneiden osuus

Lähde: THL, Finravinto 2017

Kuva: <https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/terveyden-ja-hyvinvoinnin-edistaminen/ravitsemus-suomessa-finravinto>

Taustapaketti

6. Maito ja kestävä kehitys

Kestävä kehitys on muutakin kuin ilmasto

Lähde: <https://www.demoshelsinki.fi/wp-content/uploads/2016/04/YKt.jpg>

Kestävä ruokavalio – kestävät ruokatuotteet

- Alhaiset ympäristövaikutukset
- Ruoka- ja ravitsemusturva
- Terveellinen elämää nykyisille ja tuleville sukupolville
- Suojelee ja kunnioittaa luonnon monimuotoisuutta ja ekosysteemejä
- Kulttuurisesti hyväksyttävä
- Saatavissa oleva
- Taloudellisesti oikeudenmukainen ja hankittavissa
- Ravitsemuksellisesti riittävä
- Turvallinen ja terveellinen
- Optimoii luonnon ja ihmisen resurssit

Maatalous ja kestävä kehitys

- Maapallon pinta-alasta jopa 40% on maatalousmaata
- Ruoantuotannon kasvihuonekaasupäästöjen arviot vaihtelevat 20%-51% välillä
- Suomessa arvioitu osuus on 25%
- Runsaasti suorja ja epäsuoria ympäristöongelmia
- Tavoitteena ekologinen, taloudellinen sekä sosio-kulttuurillinen kestävyys

Maatalous osana ratkaisua

1. Ilmaston lämpeneminen on globaali ongelma
Maatalous voi olla ratkaisu eikä ongelma
2. Ruoan tuotantoa pitää kasvattaa, kun väki lisääntyy
→ maankäyttöä pitää pohtia jokaisessa maassa
3. Ongelma on globaali,
maatalouden ratkaisut ovat lokaaleja

Taustaa: Globaali ympäristövaikutus

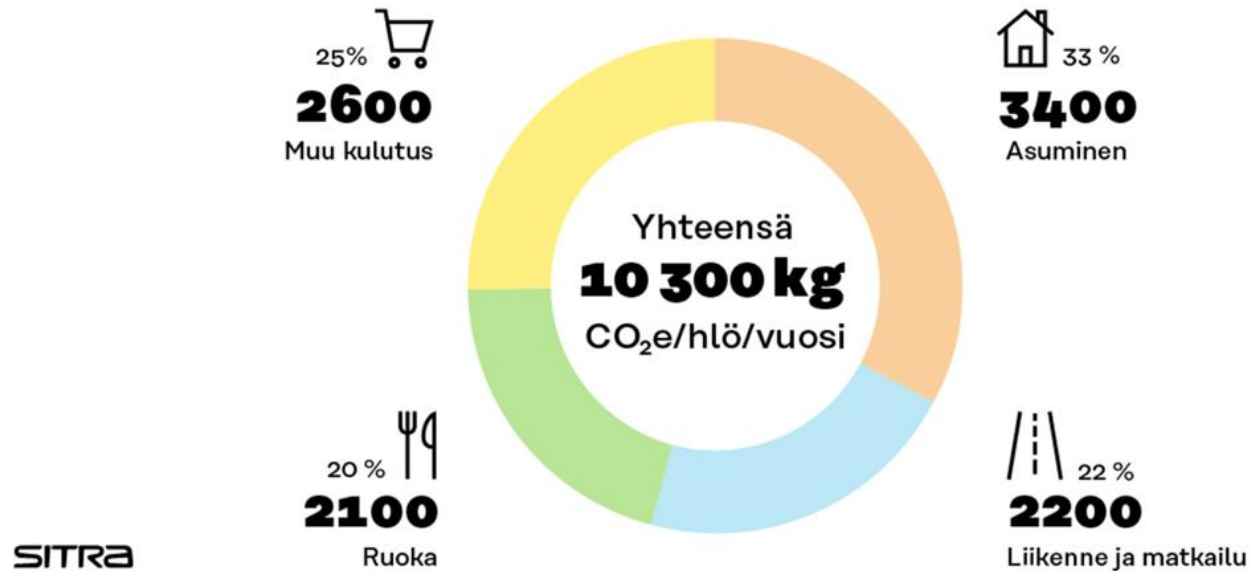
- Maailmanlaajuisesti lihan ja maitotuotteiden tuotanto kantaa vastuun suuresta osasta ruoantuotannon aiheuttamista haitallisista ympäristövaikutuksista.
- Tuotantoeläinten määrä maapallolla on jo 70 miljardia.
- Suurin osa kasvihuonekaasupäästöistä (erityisesti typpioksiduuli ja metaani) sekä vesistöjen ravinnekuormituksesta aiheutuu liha- ja maitotuotteiden tuotannosta.
- FAO:n mukaan lihantuotanto aiheuttaa vuosittain 7 gigatonnin kasvihuonekaasupäästöt. Tämä on enemmän kuin kaiken liikenteen päästöt yhteensä.
- Lihantuotanto on yksi merkittävimmistä metaanipäästöjen lähteistä. Metaani on hiilidioksiidiin verrattuna voimakas, mutta lyhytikäinen kasvihuonekaasu. Metaanipäästöjen vähentäminen on keskeinen tekijä ilmaston lämpenemisen vähentämisessä.
- Eläinperäisen ravinnon tuottaminen on jopa 90 prosenttisesti vastuussa Amazonin hakkuista.
- Enemmän kasviksia ja vähemmän punaista lihaa sisältävä ruokavalio voisi vähentää ruoantuotantoon liittyviä kasvihuonekaasupäästöjä, jopa 29-70%.

Suomalaisen vs. globaalin maidontuotannon ympäristövaikutus

- Suomessa tilanne monella tapaa muita maita parempi
- Nurmiviljely, yhdistelmätuotanto ja elintarviketeollisuuden sivuvirtojen (mm. Juuston hera) tehokas hyötykäyttö ruokana ja rehuna parantavat lihan- ja maidontuotannon ekologisuutta
- Suomessa rehuikäytössä ovat enimmäkseen kotimaiset viljat ja palkokasvit, ei soijaa
- Koska tilat pieniä vs. Eurooppa ja Amerikka, pystytään eläinten hyvinvointista huolehtimaan sekä ihmisvoimin että sopivalla teknologialla
- Alkutuotannon lisäksi vastuu myös valmistajilla, kaupalla ja kuluttajilla

Ruoka ja ilmasto Suomessa

KESKIVERTOSUOMALAISEN HIILIJALANJÄLKI

Ruoan osuus ilmastovaikutuksesta noin 20%,
siitä maitotuotteiden osuus noin 20%.

Tee oma elämäntapatestisi

- Elämäntapatesti:

<https://elamantapatesti.sitra.fi>

- Ilmastodietti:

<https://ilmastodieetti.ymparisto.fi/ilmastodieetti/>

Kehitystyötä tarvitaan ja tehdään

Politiikka | Lauantaivieras

”Meidän on katsottava peiliin”, sanoo maanviljelijöitä edustavan MTK:n Juha Marttila

MTK:n puheenjohtajan Juha Marttilan mielestä viljelijöitä ei voi syyllistää tai pakottaa luopumaan lihan- ja maidontuotannosta, mutta suomalaisen maatalouden on pystyttävä vähentämään päästöjä nopeasti.

52-vuotias Juha Marttila on johtanut MTK:ta jo kymmenen vuotta. Hän hakee jatkokautta marraskuun lopussa järjestettävässä MTK:n valtuuskunnan kokouksessa. (KUVA: SAMI KERO / HS)

Teemu Muhonen HS

Julkaistu: 2.11. 2:00 , Päivitetty: 2.11. 6:17

KESKUSTELU lihan ja maidon ilmastovaikutuksista on saanut syksyllä yhä lisää kierroksia.

Helsingin kaupunki hyväksyi syyskuussa aloitteen lihan- ja maidonkulutuksen vähentämisestä, ja lokakuussa opiskelijaravintola Unicafe kertoi lopettavansa nautanlihan tarjoilun.

Voisi kuvitella, että maanviljelijöiden etua ajava Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK olisi monien keskustapoliitikkojen tavoin suivaantunut päätöksistä.

MTK:n puheenjohtajaa **Juha Marttilaa** asia ei kuitenkaan ole suuresti hetkauttanut. Hän toteaa joidenkin suomalaisten tarkastelevan lihansyöntiä maailmanlaajuisesta näkökulmasta.

Luetuimmat

JUURI NYT PÄIVÄ VIIKKO

1. Taksinkuljettaja ja valtuutettu Husu Hussein: Matkustaja öykkäri rasistisesti, joten jätin hänet moottoritien liittymään yöllä
2. Metamfetamiinin salakuljettajat ottivat Australiassa mallia suosituista Netflix-sarjasta
3. Lastenvaatemerkki Gugguun perustaneet sisarukset ansaitsivat miljoonia – HS kokoaa veropäivän uutiset yhteen
4. Kuljettaja raiskasi asiakkaan liikkuvassa taksissa Helsingissä, oikeus tuomitsi lähes kahden vuoden vankeuteen
5. Idols-kilpailu toi suosiota mutta myös murhetta – Kristian Meurman, 40, työskentelee nyt ravintolapäällikkönä ja suunnittelee taas levyttämistä
6. Miksi enneunet toteutuvat, mistä Hitler sai rahansa? Kirja yrittää selvittää, mitä monista maailman kuuluisimmista mysteereistä todella tiedetään
7. Erikoisartikkeli kertoo, millainen oli päivä jona synnyit [Tilaa jille](#)
8. Seksin puute ja pyykkivuoret eivät riko liittoja, vaan syy on paljon kipeämpi, sanoo terapeutti Maaret Kallio – ja hänellä on ratkaisu [Tilaa jille](#)
9. **HS Vantaa:** Helsinki Outlet -ostoskiyllän avaus ylitti kaikki odotukset
10. Lobbaamiseen erikoistuneiden toimistojen johtopaikoilla tienaa

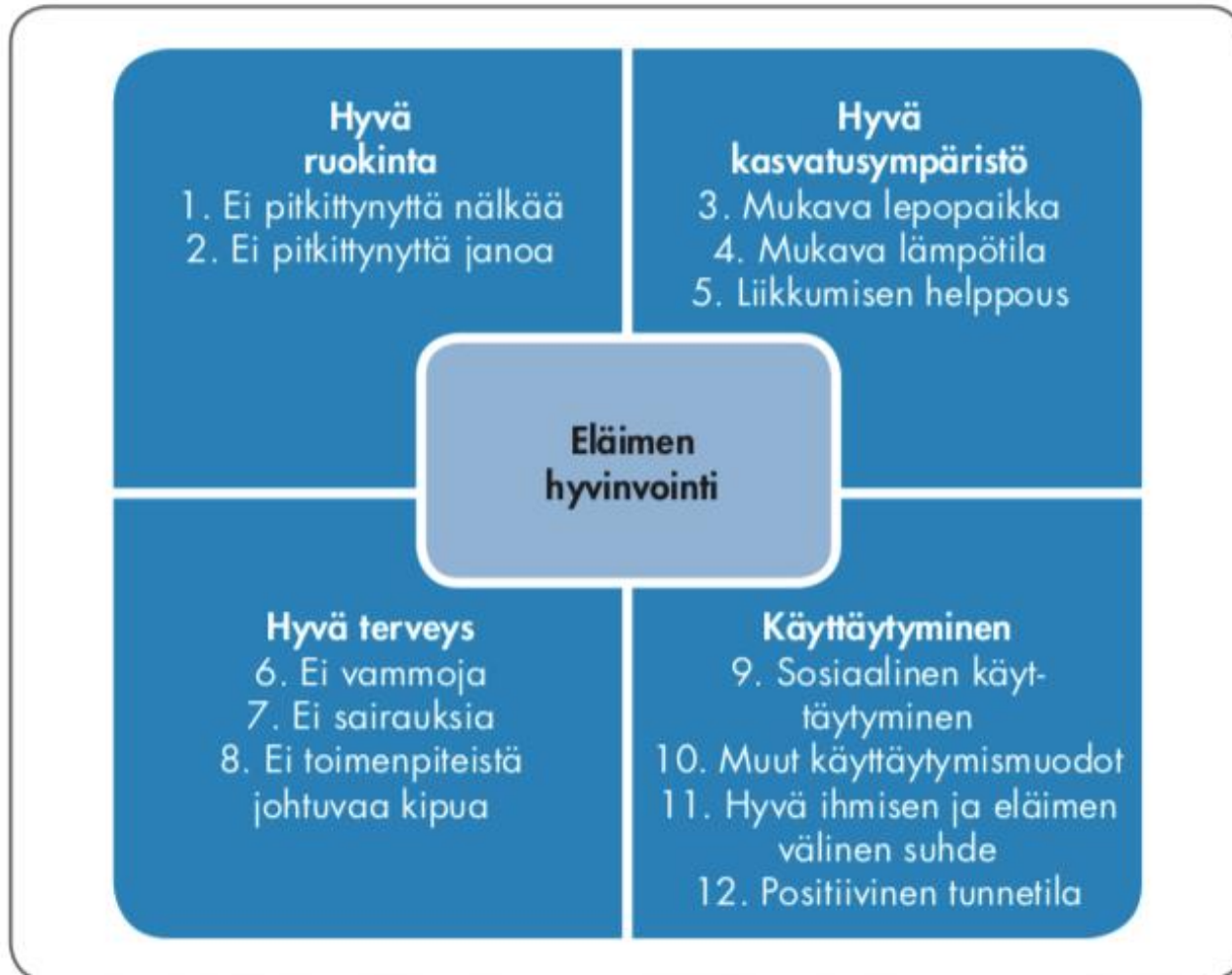
Linkki: <https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006293768.html?share=065aa03aeeb9a84fd749ab6ddfb8d83b>

Taustapankki

7. Eläinten hyvinvointi

Tätä on eläinten hyvinvointi

Kuva 1. Welfare Quality®: neljä periaatetta ja 12 kriteeriä.

Viisi vapautta

- Vapaus nälästä ja janosta
 - Vapaus epämukavuudesta
 - Vapaus kivuista, vammoista ja sairauksista
 - Vapaus normaaliin käyttäytymiseen
 - Vapaus pelosta ja kärsimyksestä
-
- Viisi vapautta (Five freedoms) Iso-Britannia, Farm Animal Welfare Committee (FAWC).

Taustapankki

8. Tuottajan hyvinvointi

Tärkein voimavara

- Maitotilan tärkein voimavara on maidontuottajina toimivien yrittäjäperheiden ja työntekijöiden hyvinvointi
- Terveystään ja työhyvinvoinnista huolehtiminen on osa maatilan riskienhallintaa, joka osana julkista tai yksityistä terveydenhuoltoa
- Maitoyrittäjältä vaaditaan mm. stressinsietokykyä, yhteistyö- ja johtajuustaitoja, suurten kokonaisuuksien hallintaa. Näihin on tarjolla erilaista koulutusta ja apua.
- <https://www.mela.fi/tietoa-melasta/julkaisut/tyoturvallisuus-ja-tyohyvinvointiesitteet/>
Esim. Maatalousyrittäjän apuna haastavissa elämäntilanteissa
Esim. Hyvä ja turvallinen perhe-elämä maatalousyrittäjän hyvinvoinnin perustana

Yhteistyössä:

Maitoyrittäjät ry

Maito ja Terveys ry

Maitohygienialiitto ry

MTK Maitovaltuuskunta

Jalostusmeijerien Liitto ry

Suomen Meijeriyhdistys

ProAgria

Paketti on koottu yhteistyössä Kuule Oy:n kanssa marraskuussa 2019